

Маріупольський
університет

**«Сучасний розвиток
державотворення та правотворення
в Україні: проблеми теорії та
практики»**

**Збірник матеріалів
XIII Міжнародної науково-практичної конференції**

16 травня 2025

Київ 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА ПРАВОТВОРЕННЯ В
УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Збірник матеріалів XIII Міжнародної науково-практичної конференції

16 травня 2025 року

За загальною редакцією доктора політичних наук,

професора М.В. Трофименка

Київ
МДУ
2025

Організаційний комітет:

Голова	Микола ТРОФИМЕНКО, ректор МДУ, доктор політичних— наук, професор;
Заступник голови	Юлія ДЕМИДОВА, проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Члени оргкомітету:	Вікторія ГРИГОР'ЄВА, завідувач кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент; Світлана КАЛІНІНА, декан економіко-правового факультету, доктор економічних наук, професор; Марія ПОЖИДАЄВА, професор кафедри права, доктор юридичних наук, доцент; Юлія КАМАРДІНА, доцент кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент; Анна ПОЛІТОВА, доцент кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент; Юлія КОВЕЙНО, доцент кафедри права, доктор філософії; Галина ТИХОМИРОВА, доцент кафедри права, кандидат юридичних наук, доцент Žaneta Simanavičienė, prof. Mykolas Romeris University

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 27.05.2025).

С 91 Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики : зб. матеріалів XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 16 трав. 2025 р. / за заг. ред. М.В. Трофименка. – Київ: МДУ, 2025. – 421 с.

Збірник містить матеріали XIII Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики», яка відбулася 16 травня 2025 року в Маріупольському державному університеті. Посвідчення №285 про реєстрацію проведення заходу від 3 березня 2025 р. в ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ)). У матеріалах висвітлені актуальні проблеми теорії та практики сучасного державотворення та правотворення в Україні за напрямками: міжнародне право: виклики та перспективи; права людини крізь призму сучасних викликів і загроз; Україна на шляху повоєнного відновлення: правовий аспект; кримінальна юстиція під час війни та у повоєнний період; кліматична справедливість: право, політика та безпека. Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться проблемами теорії та практики сучасного розвитку державотворення та правотворення в Україні. Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 30.04.2025 року).

2. Про внесення змін до Закону України "Про запобігання корупції" щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану : Закон України Верховної Ради України від 08.07.2022, № 2381-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2381-20#Text> (дата звернення: 30.04.2025).

3. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення кримінальної відповідальності за корупційні злочини, вчинені в умовах воєнного або надзвичайного стану : Апарат Верховної Ради, Проект Закону України від 17.02.2023, № 9029. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/41372> (дата звернення: 30.04.2025 року).

4. Лисько Т. Д., Шпак І. М. Кримінальна відповідальність за корупційні правопорушення в умовах воєнного стану. *Публічне право*. 2023. Випуск № 1 (49). С. 74–80. URL: <https://doi.org/10.32782/2306-9082/2023-49-9>. (дата звернення: 30.04.2025 року).

5. Шило С.М Особливості застосування законодавства щодо запобігання корупції в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, Серія: Право. 2022. Т. 2, вип. 74. С. 86–93. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.74.48> (дата звернення: 30.04.2025).

Сологуб А.М.,

аспірант Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова НАН України», Київ, Україна,

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-7197-4921>

ПОДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНЕРУВАННЯ ЕНЕРГІЇ З АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЯК НАПРЯМ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

***Ключові слова:** повоєнне відновлення, альтернативні джерела енергії, правове регулювання, сфера енергетики, вітрові електроустановки, гідроелектростанції, суб'єкт господарювання.*

Як свідчить історичний досвід людства, жодна війна високої інтенсивності не може тривати десятиліттями. Сучасна російсько-українська війна триває фактично із лютого 2014 року до сьогодні. До 24 лютого 2022 року ця війна мала відносно невисоку інтенсивність. З цієї календарної дати війна отримала високу інтенсивність із важкими людськими, технічними, фінансовими та іншими втратами для обох сторін. Прямі чи непрямі втрати несуть усі сфери та галузі виробництва України. Сфера енергетики є такою, що постраждала найбільше за більшість інших. Її суб'єкти на жаль продовжують нести втрати щодня. Проте війна високої інтенсивності за певний час має закінчитися перемогою однієї із сторін; або заморозкою воєнних дій по лінії розмежування; або переведенням війни у війну невисокої інтенсивності. Наявність значних ресурсів, задіяних у війні з обох сторін, вірогідність другого і третього варіантів різко падає. Фінансова та частково військова допомога Україні економічно розвиненими державами світу спочатку на чолі із США, а зараз на чолі із Великою Британією і найбільшими країнами ЄС, робить поразку України неможливою і з кожним днем наближує поразку та розпад на частини російської федерації.

Завершення війни навіть з відновленням Україною усіх своїх міжнародно визнаних кордонів стане початком відновлення економіки та соціальної сфери. І важливої уваги тут потребуватиме саме відновлення і реформування енергетичної сфери. Треба вказати на те, що через різні об'єктивні та суб'єктивні фактори і собівартість виробництва і продажна вартість електроенергії в Україні ще до початку повномасштабного

російського вторгнення були одними із найвищих у світі. Перехід на генерування енергії з альтернативних джерел не свідчить про її здешевлення. Часто відбувається навпаки. Проте такий перехід вказує на напрям для диверсифікації джерел та місць генерування енергії. І не менш важливим позитивом тут є захист навколишнього природного середовища, відновлення якого пізніше не буде безкоштовним або навіть дешевим.

Ще у 2000-х роках економічно розвинені держави світу почали ухвалення нормативних актів, покликаних стимулювати генерацію (отримання) енергії з альтернативних класичним джерел [1, с. 65]. У ті ж часи в Україні було прийнято Закон України «Про альтернативні джерела енергії» від 20 лютого 2003 року, який визначає правові, економічні, екологічні та організаційні засади використання альтернативних джерел енергії та сприяння розширенню їх використання у паливно-енергетичному комплексі [2]. Найбільш прогресивним у цьому Законі, на нашу думку, є врегулювання відносин, пов'язаних із альтернативною енергетикою, альтернативними джерелами енергії із конкретикою видобутку енергії вітровими електростанціями, вітровими електроустановками, гідроелектростанціями [2]. Пізніше було прийнято два важливих закони України: «Про ринок електричної енергії» від 13 квітня 2017 року [3] і «Про енергетичну ефективність» від 21 жовтня 2021 року [4].

Через застосування різноманітних засобів регулюючого впливу держави на суб'єктів господарювання у сфері енергетики як названих у статті 12 Господарського кодексу України [5] (Кодекс є чинним як мінімум до 28 серпня 2025 року. І в випадку втрати ним чинності слід буде обдумати варіанти швидкого перенесення багатьох норм із нього до актів спеціального законодавства), так і в будь-яких інших не заборонених законом або прямо передбачених актах спеціального законодавства про енергетику, держава може стимулювати розвиток активності підприємств та домогосподарств, що генерують «зелену» енергію. Проте єдиний комплексний державний підхід у цій царині відсутній [1, с. 65]. Завдяки державній підтримці повоєнне

відновлення України можливе через реалізацію домогосподарствами і суб'єктами малого бізнесу проєктів із генерування енергії сонячними панелями, вітровими електростанціями, міні-гідроелектростанціями. Такі проєкти не потребують великих земельних площ, є децентралізованими. Реалізація їх під час війни є відносно безпечною, оскільки ворогу нерентабельно застосовувати коштовні ракети для знищення мініелектростанцій. Землі, забруднені мінами, залишками снарядів, хімічними речовинами можуть використовуватися під сонячними панелями і вітровими електростанціями. У найближчому майбутньому можна передбачити податкові, митні, інвестиційні та інші пільги для суб'єктів господарювання і домогосподарств, які використовуватимуть забруднені землі.

Список використаних джерел:

1. Дерев'янко Б.В. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки): навчальний посібник. Д-р юрид. наук, проф. Б.В. Дерев'янко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 314 с.
2. Про альтернативні джерела енергії: Закон України від 20 лютого 2003 року № 555-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 24. Ст. 155.
3. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13 квітня 2017 року № 2019-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 27-28. Ст. 312.
4. Про енергетичну ефективність: Закон України від 21 жовтня 2021 року № 1818-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2022. № 2. Ст. 8.
5. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18-22. Ст. 144.